

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znanje
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.833.

Poglavje o demokraciji.

Političen pojem demokracije je silno
lepa stvar in mamljiva zlasti za one, ki
se čutijo zatirane in preganjane bodisi
v narodnostnem ali socialnem oziru. Za-
tiran narod se kar oddahne, če bere da bo
prišel pod demokratično vladavino, kjer
bo vladala enakopravnost in pravičnost
med narodi, zatirani delovni sloj stokrat
lažje prenaša svoje gorje, ako sliši, da
bo njegovemu zatiranju skoraj napravila
konec prosišla demokracija in kmečki
oče ponosno pelje svojega siromačnika v
šolo, kjer bo po lestvici demokracije pri-
lezel morebiti celo do c. kr. okrajnega
glavarja. Zelo pametni ljudje so sicer
že zdavnaj spoznali, da demokracije v
resnici nikjer ni, ker vlada vedno in
povsod le aristokracija (po rojstvu, po
talentu ali po denarju) ne glede na njeno
moralno vrednost (navadno nevrednost)
ampak tolažba z demokracijo je končno
le mila stvar in prijetne sanje so vedno
nekaj lepše kakor bridka resnica.

Veliki državopravni tolažniki ljud-
skih mas pravijo, da omogoča demokra-
cija vlado ljudstva. Vsi državljani so ena-
kopravni, vsak uživa po zakonu določeno
mero svobode, vsak lahko govori svoj
jezik in izpoveduje svojo vero itd. Pre-
zident Wilson je rekel, da je demokra-
cija soglasje med vladajočimi in vladini-
mi, da vladajoči smejo in morejo vladati
v demokraciji le tako, kakor to hoče ljud-
stvo po svojih izvoljenih zastopnikih.

Tudi o naši državi so trdili vedno, da
je demokratična država, kjer si državlja-
ni sami kujejo svojo srečo. Ta trditev
pa menda ni bila posebno resnična, kajti
sicer ne bi bilo potreba, da se nekatere
stranke nazivajo »demokratične«. S svo-
jim imenom stranka navadno izraža to,
kar hoče, ali pa vsaj bistven del tega,
kar šele hoče. Torej so ravno »demo-
kratične« stranke pri nas najboljši do-
kaz, da mi demokracije nimamo, a tudi
dokaz, da je bilo vse govoričenje in pi-
saranje o neki demokraciji pri nas —
prazna pena.

Sedaj pa se snuje pri nas neki »demo-
kratski blok«, ki naj nam našo demokra-
cijo obvaruje pred »reakcijo«. Naj nam
bo dovoljeno vprašanje: katero demo-
kracijo pa, če nikoli nobene niti imeli
nismo?

Ali naj nam obvaruje tisto demokraci-
jo, v katere imenu so preganjali uradni-
štvo?

Ali naj nam obvaruje tisto demokra-
cijo, ki je znala na silno spreten način
prenašati denar iz bančnih blagaj v dru-
ge blagajne?

Ali naj nam obvaruje tisto demokra-
cijo, v katere imenu so ljudi vpričo orga-
nov javne varnosti pri belem dnevu na
ulicah pretepali?

Ali naj nam obvaruje tisto demokra-
cijo, ki ne ve, kaj je dana beseda in kaj
je podpis?

Gospoda, ki sedaj ustvarja v Beogradu
»blok demokracije«, bo seveda z velikim
zanosom deklamirala o demokraciji in
o reakcionarstvu, toda tem deklamaci-
jam bodo verjeli samo oni, ki so ubogi
na duhu in kratkega spomina. Pametni
ljudje se bodo pa od srca smejali »demo-
kratskemu« bloku že zaradi oseb, ki
bodo v njem igrale prve vijoline, kajti
osebe so tiste, ki principe oživljajo. Kak-
šni pa so »demokratični« principi oseb,
ki se sedaj zbirajo okoli »demokratskega
bloka«, smo povedali zgoraj.

»Demokratski blok«, kakoršen se snu-
je sedaj, torej že z ozirom na osebe, ki
ga delajo, ne pomenja prav nobenega
napredka, resničnega napredka, ampak
pomeni le globok padec nazaj v najbolj
črno reakcijo kundaka, bajonetov, nasi-
lja, preganjanja uradništva, zaplomb ča-

Burna seja verifikacijskega odbora.

Beograd, 7. okt. Popoldne ob 6. se je
pričela seja verifikacijskega odbora. Se-
jo je otvoril dr. Ninko Perić. Takoj je
vstal dr. Perić in je protestiral proti te-
mu, da odpira seja dr. Perić, ker je obi-
čaj, da to stori najstarejši poslanec. Dr.
Perić tega ne vpoštevaja in izjavlja, da se
je dosedaj že večkrat zgodilo, da je seja
verifikacijskega odbora otvoril začasni
predsednik skupščine. Nato se oglasi Ra-
dić: »Nič ne veste, pa si dovolj pusti pri-
ti v parlament. Ven z njim!« — »Najsta-
rejši je Radić«, zakliče Kokanović. Radić
ni videl, kdo je to bil in je mislil, da je
to rekel kak radikal, zato je odvrnil:
»Najstarejši je narod. Ne delajte iz tega
dovtipov!« — Budisavljević: »Tako je,
če človek ne vidi.«

Sejo je potem vodil Juca Lalošević kot
najstarejši poslanec. Izjavil je, da je tre-
ba izvoliti predsednika. Predlagal je za
to mesto pašičevca dr. Nikolo Subotića.
Opozicija protestira proti temu in kliče:
»Dr. Subotić ne more predsedovati, ker
so pritožbe proti njegovemu mandatu.«
Odbor je prešel na to k glasovanju. Za
Subotića so glasovali radikali, klerikali
in demokratje. Dobil je 13 glasov proti

7 glasovom opozicije. Ko sta glasovala
Timotijević in Pečić, je Radić zaklical:
»Le korajžno, ne tako sramežljivo.«

Takoj po glasovanju je prišlo vnovič
do prerakanja. Dr. Subotić je namreč
dejal, da ni treba voliti podpredsednika.
Opozicija pa se je temu uprla, ker bi to
pomenilo, da bo Subotić predsedoval tu-
di takrat, kadar bi šlo za njegov mandat.
Za tajnika je bil izvoljen dr. Šekija Beh-
men s 13 glasovi. Opozicija pa je oddala
prazne glasovnice. Med prerakanjem je
Kokanović zaklical: »To je škandal, to
je nemoralno!« Timotijević se na to ogla-
si: »Ne govorite Vi o nemoralnosti!« Radić:
»Vas bomo že naučili.« Subotić opominja
Radića, nakar mu Radić zabrusi: »Vi ste
največji malopridnež (nevaljalec). Vi ne
spadate na to mesto. Vi ste malopridnež
in policajec!« Timotijević: »Jako odlič-
no!« Radić: »Zahteva se poštenje ne
odličnost.«

Ko je bil izvoljen tajnik, se je seja za-
ključila, prihodnja pa je bila napovedana
za danes ob 9. dopoldne. Tudi zaraditega
se je Radić razburil, rekoč: »Zakaj pa
ne ob 8? Ali vam je tako težko? Kmet
dela po 14 ur. Sramujte se!«

Koraki naše vlade v Sofiji.

Beograd, 7. okt. Naši merodajni čini-
telji po umoru generala Kovačevića ne-
navadno živo razpravljajo o akciji proti
bolgarsko-makedonski organizaciji. Ak-
cija makedonske organizacije izvira —
kakor se misli — v glavnem odtod, da
se hoče za vsako ceno preprečiti ten-
denca za medsebojno zblizanje med Bol-
garijo in Jugoslavijo, ki se je v zadnjem
času kazala na obeh straneh. Makedon-
stvujoči hočejo na vsak način zanesti so-
vražnost v naše in bolgarsko javno mne-
nje in službeno Bolgarijo odvrniti od po-
ti, ki vodi k zblizanju z nami.

V naših političnih krogih je atentat
zбудil veliko zanimanje. Odkrito govore,
da se v naše odnose z Bolgarijo vmeša-
va neka tuja sila, ki se ji ne ujema rač-
un, če se mi spoprijazimo z Bolgari-
jo. Gre za Italijo, katere postopanje se
mного kritizira in ki očitno dela na to,
da bi vplivala na bolgarsko javno mne-
nje in da bi Bolgarijo nahujkala proti
nam. Italija poskuša na vse načine pri-
dobiti zase službeno Bolgarijo in jo pri-
praviti do spora z nami. Italijanski diplo-
maciji pa se ni posrečilo službeno Bol-
garijo pridobiti za svojo politiko, zato je
sedaj krenila drugo pot. Prizadeva si, da
preko makedonskih organizacij izzove
našo državo do ostrejših korakov proti
službeni Bolgariji in da si na ta način
pridobi Bolgarijo proti Jugoslaviji.

Ker stvari takó stoji, so nastale za
naše merodajne činitele težave glede
tega kaj naj stori proti akciji makedon-
stvujočih. Po atentatu v Štipu se ni raz-
burila samo naša država, temveč so se
za stvar pozanimali tudi službeni krogi
tujih držav. Včeraj so prišli v zunanje
ministrstvo mnogi zastopniki tujih držav,
da se informirajo o našem nadaljnjem
postopanju. Včeraj popoldne so prihajali
k dr. Marinkoviću tuji poslaniki in osta-
jali vsak za sebe v dolgih avdiencah pri

sopisov in zatiranja vsake svobode sploh.
Zato bodo ta blok pozdravljali — in ga
pozdravljajo že danes — samo ljudje,
katerim je prava demokracija deveta
briga, glavna stvar pa jim je samo vlad-
na moč, ki jo bodo izrabljali po stari
navadi v svoje osebne ali pa v strankar-
ske namene. Za to gospodo velja besed-
da: Blagor strankarske klike je prvo!
To je vsa demokracija.

zunanjem ministru. V političnih krogih
je posebno pozornost zbudil poset bol-
garskega poslanika Vakarelskega, ki je
bil pri Marinkoviću od pol 6. do 6. Kaj
se je govorilo pri teh posetih, o tem se
malo ve, ker se drži vse tajno. Poučeni
krogi pa navzlic temu zatrjujejo, da je
Vakarelski prepričan dr. Marinkovića,
da službena Bolgarija ni absolutno v no-
beni zvezi z vsem tem, kar se dogaja na
naši meji. Prav gotovo tudi ni v zvezi z
atentati, ki so se tam izvršili in posebno
tudi s predvčerajšnjim atentatom na ge-
nerala Kovačevića. Ministrski svet bo na
današnji seja nadaljeval razpravo o tem
važnem vprašanju in bo končno določil
stališče, ki naj ga zavzame naša država
glede na ta nemili zločin.

Včeraj so se čule razne verzije o ukre-
pih, ki jih bo storila država, da dobi
zadoščenje za umor generala Kovačevića
in da zavaruje naše meje na jugu od
nadaljnjih eventualnosti. Zanimivo je za-
beležiti, kar so v nekkih krogih trdili, da
bo namreč naša vojska krenila na Petric
in zasedla ta del bolgarskega ozemlja, v
katerem se nahaja leglo makedonstvujo-
čih. Z merodajne strani to verzijo zani-
kujejo; trde pa, da bo naša vlada napra-
vila radikalne korake za osiguranje Juž-
ne Srbije. Včerajšnje konference pri dr.
Marinkoviću so imele namen, da se pre-
gledajo poročila, ki so dospela vladni več-
raj od naših službenih krogov v Južni Sr-
biji in da se glede na to določi naše sta-
lišče. V južnih krajih se bodo okrepiли na-
ši vojaški oddelki, tako da se bodo ti
kraji očistili vseh sumljivih elementov.

Beograd, 7. oktobra. Naše oblasti so
glede na atentat v Štipu razposlale na
vse strani zasledovalne oddelke, da bi
polovili atentatorje. Dozaj so prijeli le
enega, računa pa se lahko, da bodo
kmalu dobili tudi druge. Mesto Štip je
popolnoma obkolilo orožništvo in voj-
ska, tako da nihče ne more v mesto in
ne iz mesta, ne da bi bil identificiran.
Tudi se v mestu vrše mnoge hišne pre-
iskave, da bi prišli na sled morilcem.

Notranje ministrstvo je prejelo včeraj
naslednje poročilo iz Štipa: »Zločinci, ki
so ob pol 7. ustrelili brigadnega gene-
rala Kovačevića, do 11. dopoldne še ni-
so bili prijeti. Močne orožniške patrulje
so poslale na vse strani. Zandarmerija
gre za sledom s pomočjo prebivalcev

okoljskih sel, ki tudi drugače sodeluje-
jo pri zasledovanju. Meja je dobro za-
sedena, tako da je vsak prehod nemo-
goč. Na meji je veliko število vojske in
orožništva. Pričakuje se, da bodo zlikov-
ci v najkrajšem času v rokah oblasti.

Sofia, 7. okt. Sofijsko vlado je zadnji
atentat vznemiril. Vlada g. Ljapčeva pod-
pira komite prav tako kakor jih je vlada
g. Cankova, ali vsaj pasivno gleda na ak-
cije ilegalnih makedonskih organizacij.
V sami vladni večini sede makedonski
poslanci, ki so se svojčas odlikovali s svo-
jim delom v baje legalnih organizacijah.
General Protogerov, šef Makedoncev, se
mirno spreha po Sofiji. Taktika, ki jo
vodi Ljapčev, ne konvenira Makedoncev.
To so hoteli oni jasno izraziti z atentati.
ki se skoraj vsak dan dogajajo na našem
in grškem ozemlju. Ta taktika Makedon-
cev se izvaja, odkar so imeli letos velik
sestane v Džumaji. Po tem sestanku je
odšel general Protogerov v Italijo in tam
ostal dalje časa. Po njegovem povratku
so se pričeli atentati. Nekatera dejstva
pa kažejo na to, da bolgarsko arkcijo pod-
pira tudi fašistična Italija s svojim de-
narjem in strelivom.

NEGOGLASJA V VLADI.

Beograd, 7. okt. Včeraj bi se imela se-
stati Vukičević in Marinković, da bi raz-
čistila odnose med obema vladnima
strankama. Marinković bi bil imel več-
raj do 4. popoldne dati odgovor o situa-
ciji v demokratskem klubu, ker smatra
Vukičević prizadevanje nekaterih demo-
kratov za ustanovitev demokratskega
bloka za nelojalno. Eventuelna nesporaz-
umljenja naj bi se obravnavala v vladi.
Če bi demokrati smatrali, da današnja
koalicija ni koristna, potem naj kar za-
hteva, da se razide.

KONFERENCE V BEOGRADU.

Beograd, 7. oktobra. Včeraj sta se v
muslimanskem klubu dolgo časa posve-
tovala dr. Korošec in dr. Spaho. Radić
in Pribičević sta se iznova sestala v
klubu seljaške stranke.

ZENITEV BOLGARSKEGA KRALJA BORISA.

Beograd, 7. oktobra. Kakor se dozna-
va iz zanesljivega vira; se vodijo sedaj
pogajanja za zaroko princezinje Giovan-
ne z bolgarskim kraljem Borisom. Naj-
večja zapreka obstoji v vprašanju vere.

SESTANEK BRIANDA S CHAMBER- LAINOM.

Paris, 7. oktobra. Chamberlain je na
svoji jahti došel v Marseille. Od tam
je poslal tukajšnjemu angleškemu po-
slaniku brzojavko in ga v njej prosil,
naj vpraša Brianda, ali sprejema njego-
vo povabilo, da se z njim sestane. Bri-
and je Chamberlainovo povabilo z ve-
liko pripravljenostjo takoj sprejel.
Chamberlain bo ponoči prispel v Paris,
kjer se snideta z Briandom.

TRGOVSKA POGODBA Z NEMČIJO PODPISANA.

Berlin, 7. oktobra. Včeraj ob 12. uri
opoldne je bila podpisana nemško-jugo-
slovenska trgovska in broderska po-
godba. Z nemške strani sta jo podpisa-
la državni podtajnik za zunanje zadeve
dr. Schubert in legacijski svetnik Ei-
senloher, za Jugoslavijo pa poslanik
Balogdić in vseučiliški profesor Tode-
rović.

ŠAHOVSKI TURNIR V LONDONU.

London, 7. oktobra. Londonski med-
narodni šahovski turnir se prične 10.
oktobra.

V soboto, dne 8. t. m. se otvoril v dramskem gledališču sezona s Shakespearjevimi renesančno bujno komedijo »Ukročena trm glavak«. To delo ima med vsemi Shakespearjevimi komedijami največji oderski uspehi in je od nekdanj najpogostejše na repertoarju svetovnih gledališč. Nesmrtni Petruchio in Katarina (nekaka prva izdaja) že znanega nam drugega para Benedikta in Beatrice iz »Mnogo hrupa za nič« je jasno središče pestrih prizorov, v katerih se kažejo plahi mladi ljubimci, plešasti stari snubci, lahkomišelniki srečelovci, skopi in rečni očetje in lazi-očetje, pretkani sluge, bnavske ljubimke, ki se nazadnje izkažejo za prave, rojene trmoglavke, ko se vrne razupita Katica v svoje prvotno, resnično bivanje ljubeče in udane žene. Shakespearjev humor se je tu razpustil v svo razposajenost, ker je glavno dejanje igra v igri; prizori, ko potujoči igralci za pijanega kolličkan Suka, ki ga je dal lovjalen lord v spanje prenesti v svojo spalnico in mu auzerirala da je mogočen gospod Tako si je Shakespear lahko dovolil svo fantastičnost kljub komedije del arte ki jo je pa prepoznal kljub vsi burkavosti s svojo mojstrsko psihologijo in duhovitostjo. Poleg že imenovanih nastopili ves moški ansambli, od ženskega gna vda Juvanova v vlogi Katarinine sestre Bianke, in ga Juvanova v vlogi košate vo

Dnevne vesti.

— Komercijalizacija državnih gozdov. Na osnovi pobudila po § 243. fin. zakona za leto 1927, bo uredilo ministrstvo za šume in rudnike upravo in gospodarstvo v državnih gozdovih na čisto komercialni podlagi.

— Vozni listki za novoizvoljene narodne poslance. Iz Beograda poročajo, da je izdal prometni minister vozne listke za novoizvoljene narodne poslance, datirane s 5. oktobra 1927. Vsi ostali vozni listki, ki ne nosijo tega datuma, so brez vrednosti.

— Prehrana Hercegovine. V Mostaru se te dni sestane oblasna skupščina. Med ostalim bodo razpravljali tudi o prehrani Hercegovine. Kot je preračunano, je za Hercegovino treba 3000 vagonov živil.

— Pametna odredba. Prosvetni minister dr. Kumanudi je izdal naredbo, ki prepoveduje srednješolski mladini nogometno igranje. Istolako je dijakinjam zabranjena hazena.

— Diplomatski izpiti. Na višji pedagoški šoli v Beogradu se prične diplomatski izpiti dne 10. oktobra, v Zagrebu pa 17. oktobra ob 8. uri jutraj.

— »Uradni list« št. 102 z dne 4. oktobra objavlja navodila za izvrševanje pravil o upravljanju fonda za pobiranje tihopolisva.

— Proslava 400-letnice mesta Subotice. Več tednov se že pripravljajo subotički meščani na proslavo 400 letnice subotičkega mesta. Proslava bo v prvi polovici tega meseca. Ob tej priliki bodo odkrili veličasten spomenik carju Jovanu Nenadu, ustanovitelju mesta.

— Preklic ukinjenja višjih gimnazij v Ogulinu in Petrinji. Iz Splita poročajo, da je minister Kumanudi preklic ukinjenja V. razreda tankajšnje ženske realne gimnazije, ki jo je odredil dr. Perić. Slično brzojavko sta prejeli gimnazij v Ogulinu in Petrinji.

— Direktna telefonska zveza Ptuj—Linz. S 1. oktobrom je bila vzpostavljena direktna telefonska zveza Ptuj—Linz. Pristojbina za enkratni pogovor znaša 3.90 zl. fr. Za pozivnico je plačati 1.30 zl. fr.

— Mesto Sombor hoče samo vzdrževati trgovsko akademijo. Kot poročajo iz Sombora, hoče mesto samo vzdržati od vlade ukrajinske trgovske akademije.

— Razpis službe šolske upraviteljice. Na šestrazredni dekliški osnovni šoli v Konjicah, srez Konjice, se razpisuje služba šolske upraviteljice. Prošnje je treba vložiti do 31. oktobra 1927. Podrobnosti glej v »Uradnem listu«.

— Za tolmača angleškega jezika je imenoval višje državno sodišče v Ljubljani odvetniškega kandidata Ferdinanda Majarona v Ljubljani.

— Iz gozdarske službe. Ivan Šilec v Sarajevu in Andrej Primožič v Vinkovcih sta imenovana za gozdarska nadsvetnika.

— Iz zdravniške službe. Za sekundarija na javni bolnici v Celju je imenovan dr. Jože Flajs.

— Iz poštne službe. Postavljeni so za pogodbeno poštarje oz. poštarice: J. Belina v Vurbergu pri Ptuj, I. Podboj v Grahovem pri Cerklju, J. Zajc v Zrečah in A. Berbec v Mačkovičih. — Napredovali so: za pb. ur. II-5 J. Čuček pb. ur. III-4 na ravateljstvu; za zvan. 2. skupine V Kovič, služ. 1. skupine pri teh. sek. v Ljilji, za zvan. 3. skup. M. Babnik, M. Terpin in V. Metelko v Ljubljani. A. Završek v Šiški, St. Pevu pri teh. sek. v Zidanem mostu, vsi služitelji 2. skup.

— Premišljeni so: pb. ur. II-3 P. Rabič iz Ptuja v Laško in Draga Šošarič iz Dubrovnika v Ljubljano; pb. ur. II-4 M. Kolar iz Mežice na Ljubljano 7, V. Kušar iz Kranjske gore na Javornik na Gor., St. Zuljan iz Strmišča v Ljubljano, M. Kocijančič iz Dobrne na Vojnik, Z. Poljanec in G. Uratarič iz Bleda v Ljubljano, I. Peternelj iz Bleda v Škofjo Loko in Ana Momišček iz Bleda v Celje, A. Vizjak iz Tržišča v Celje, D. Kurali iz Ljubljane na Rakek in M. Klatzer iz Bleda 1 v Ljubljano, telef. Nežka Anderlič iz Ljubljane v Kranj in T. Lovšin iz Ribnice na Dol. v Kostanjevici na Krki, upravnik Alojzij Knez od pošte Ljubljana 3 k pošti Ljubljana 2, in tajnik dr. Bela Solner iz Ljubljane v Sarajevo. — Upokojeni so: zvanik I. skupine A. Ažnah v Ljubljani, A. Gorše v Mariboru in A. Grims v Šk. Loki. — Poročke: pb. ur. II-4 Draga Rebula na Rakeku z Jovanom Ačimovičem in Slava Rodič v Mariboru z J. Kelucem. — Odpuščena: upr. II-3 Albert Gabrič v Rog. Slatini in M. Bukovec v Gradcu v Beli krajini.

— Državne igralnice v nemških mestih. Urad za pobiranje hazardnih iger je predložil nemški vladi spoznanje, v kateri poroča, da država ustanovi v mestih, ki štejejo več kot 200.000 prebivalcev, svoje igralnice. Na ta način bi imela država svojo korist, zajedno pa bi s tem pobijala prepovedano hazardiranje.

— Protihrupni teden v Londonu. V ponedeljek se je pričel »protihrupni« teden. Na pričetek »protihrupnega« tedna so opozorili prebivalstvo vsi veliki listi radiopostaje itd. Sedem dni bodo nastopali Londončani na cestnih železnicah, v restavracijah, v parkih čim najbolj mirno in brez hrupa. Avtomobili bodo dajali svoje signale tišje, prodajalci časopisov bodo prodajali svoje blago, ne da bi pri tem kričali, skratka, živci se bodo pošteno spočili.

— Preko milijon dinarjev škode v vasi Sv. Petar pri Ogulinu. Te dni je veliki župan Marijan Hanžeković obiskal pogorelo vas Sv. Petar pri Ogulinu. Sto kmetov je zgubilo svoj dom. Značilno je, da vsi pogoreli niso bili zavarovani. Prvo pomoč je nudila ogulinska občina, ki je dala pogorelim 8000 dinarjev. Gospodarsko društvo je poslalo živila, šumarska uprava pa je dala potreben stavbeni material. Tamkajšnje ljudstvo je že itak siromašno, sedaj pa je prišlo popolnoma na beraško palico.

— Tragična ljubimčeva smrt. V Krstau, v okolici Mostara, je na tragičen način kon-

čal kmet Aleksa Dragič. Dolgo časa je ljubimka iz Ljubice Spajič, ki mu je tudi vrata ljubezen, a naposled prenehala z ljubimkanjem, ker ni hotela nasprotovati staršem. Oni so namreč želeli, da se Ljubica ne poroči z Dragičem. Ta pa se je domenil s prijateljem, s katerim je hotel Aleksa ugrabiti. Odsli sta oborožena pred dekliškim domom, kjer sta ju pa pričakovala oče in Aleksin brat. Vnel se je srdit boj med Dragičem in njegovim prijateljem ter sorodniki deklice. Na bojišču sta obležala Aleksa Dragič in Milica Spajič ležko ranjena. Oba so odpehali v bolnico.

— Velik požar v Subotici. V Subotici je pogorela v sredo zvečer tovarna škroba. Tovarna je pogorela do tal. Gasilci, ki so prišli na lice mesta, niso mogli niti pomesti, ker ni bilo vode. V Subotici se je že večkrat pripetilo, da požara niso mogli gasiti. Vzrok je vodovod, ki ni urejen.

— Velik požar v Novem Sadu. V Novem Sadu je izbruhnil na posestvu bratov Urović požar, ki je upelnil gospodarsko poslopje. Škoda znaša okoli 200.000 dinarjev.

— Svojevrsen poizkus samomora v policijskem zaporu. V zagrebškem policijskem zaporu se je nahajala 20letna Milica Pasariček. Pripeljala jo je v zapor zaradi prostiustije. V policijskem zaporu je mlada Magdalena odkrila nekaj drobcev omela in jih použila. Dobila je hude želodčne krče, nakar so jo prepeljali v bolnico, kjer ostane nekaj dni v zdravniški oskrbi.

— Če išče žena utehe. Zbolel ji je mož, ki je ležal več mesecev v postelji, čeravno je bil bogataš. Bogastvo mu ni dalo zaželenega zdravlja, pač pa osamel ženi uteho, ki jo je iskala vsepovedi. Spoznala je v času svoje bolezni mladega uradnika. Med obema se je vnela vroča ljubezen, ki sta jo skupno gasila v postelji — v Beogradu. Sestanki so bili številni, tako, da je bila mlada in utehe željna ženica nad vse srečna. Ko se je nekoga dne zopet pripeljala v Beograd na dogovorjeno mesto, je bila ne malo presenečena, ko je z voza stopil mesto težko pričakovane ljubimca — tujece. Poklonil se je in povedal mladi dami, da ga je poslal prijatelj z naročilom, da povede damo na njegovo stanovanje. Ljubka ženica je vstopila in se s tujcem peljala na ljubimčev dom. Tu se je presenečenje spremenilo v grozo, zakaj ljubimčev prijatelj je zahteval od bogate trgovčeve ženske vso zlatino in denar, ki ga je imela v ročni torbici. Ženica ga je rotila, da ji pusti vsaj prstane, češ, da jo mož ubije, če bi prišla brez njih domov. »Kavalir« je privolil v to in jo po uspelem činu velikodušno odpustil. Po srečni rešitvi je oropana ženica razmišljala ali naj prijavi zadevo policiji, ali pa naj molči in reši samo svojo čast. Odločila se je za poslednje. Pozneje se je sestala s svojim prijateljem, ki je povedal, da je prejel pismo, ki ga pozivlja, da naj odide takoj v Zemun, kjer se je ponesrečila njegova sestra. Tako sta oba nasledila premelnemu goljufu.

— Ker ni smela na ples, je izvršila samomor. V Molinetu v Italiji so našli na železniškem tiru razmesarjeno truplo 14 letne devojke Jolande Rossijevne. Na predvečer ji je mati prepovedala iti na plesišče. Iz jeze in žalosti je pobegla od doma in izvršila samomor.

— Vlom v Beogradu. Te dni so neznanizmovi vlomili v trgovino z usnjem tvrdke Cvejić in Djordjević ter odnesli za 50.000 dinarjev raznega blaga.

— Medvedka v sanatoriju. V sanatorij »Kasindol« pri Sarajevu so doživeli te dni pravo paniko. Ko so se bolniki pri zajtrku v paviljonih solnčili, se je pojavila pri ženskih paviljonih nenadoma medvedka s štirimi mladci. Bolniki so planili kvišku in zbžali, čim najhitreje so jih nesle noge, v sobe. Nekateri so jeli graditi prave barikade. Med tem se je medvedka z mladci mirno izprehajala po s peskom posutih potih ter začudeno gledala preplašene ljudi. Upravnik sanatorija, vedoč, da je v sarajevski oblasti prepovedano medvede ubijati je telefoniral na orožniško postajo po pomoč. Orožniki so medvedko zapodili v gozd proti Jahorini, odkoder je najbrže tudi prišla radi vojaških manevrov, ki se trenutno tam vrše.

— Sala, ki ga bo drago stala. Branko Lukač, poslovodja neke trgovske tvrdke v Skoplju je razmišljal neprestano, kako bi postal detektiv in razmišljal je toliko časa, dokler je ni »pogruntal«: Peljal se je z vlakom iz Skoplja v Zagreb. Med potjo je stopil v zasedeni vagon ter zaklical s povzdignjenim glasom: »Gospoda, vaše legitimacije!« Neki zaspani seljak je zagodrnjal: »Pa menda vendar nismo še na mejli!« »Detektiv« Branko pa ga je narahli, rekoč: »Kar lepo molčite, pa legitimacijo sem!« Ko je starec videl, da »gospod detektiv« ne pozna šale, se je legitimiral, nakar je prišla vrsta na ostale potnike. Čisto v kotu je sedela neka Slovenka. »Detektiv« je namršil obrvi ter jo narahli: »Aha, baš Vas sem iskal. Legitimirate se!« Prestaženo dekle mu je izročilo svoje poselsko knjižico. »Knjižica ni v redu. Obdržal jo bom in ko pridemo v Zagreb, vas odvedem na policijo,« se je odrezal Branko. Nato se je vrnil »detektiv« v svoj vagon, kjer je sladko zaspal. Medtem so se jeli legitimirati potniki bolj in bolj razburjeni. Končno jim je padlo v glavo, da bi bilo dobro, če bi zahtevali, da naj se legitimira tudi mož postav. Ko je prispel vlak v Zagreb, so poklicali policijskega stražnika, ki je stresel »gospoda detektiva« za ramo ter ga zbudil, rekoč: »Ustani bre.« Branko si je izbrisal zaspane oči ter odgovoril: »Jok! Očividno ne veš, kdo sem...« Njegov energični nastop pa zagrebškemu stražniku ni imponiral: Branko je moral končno vstati ter se legitimirati, nakar ga je odvedel stražnik na policijo, kjer so ga pridržali v zaporu.

— Letalska nezgoda Levine. Prekoceanaki letalec Levine je hotel poleteti predvečerajšnjim iz Rima v Beograd. Spremljala sta

ga princ Alojz Bourbonski in pilot. 50 km od Rima, v bližini vasi Taricola je strmoglavilo letalo vsled defekta na motorju iz višine 30 metrov na zemljo. Levine, princ Bourbonski in pilot so ostali popolnoma nepoškodovani, dočim je letalo »Miss Columbia« skoraj popolnoma razbilo.

— »Domači prijatelj«. Izšla je 8. in 9. številka mesečnika »Domači prijatelj«, ki se je vsled svoje pestre in bogate vsebine hitro razširil po Sloveniji. List ima lep in dober pripovedni del, je opremljen z zanimivimi ilustracijami in ima mnogo praktične vsebine za družine. Sedanja izdaja vsebuje: Dobri liter (Ani. Adamič). — Ecce homo (Mirko Kragelj). — Majda (Gustav Strniša). — Hmeljarji (Danilo Gorinšek). — Ne misli, draga, da midva... (Radivoj Rehar). — Odkod zlo (S. B.). — Med dopustom (B. Podgoršek). — Vojne posledice (Fr. Rojec). — Crna duša (Štavož Bolhar). — O Slovincih v Ameriki (Anton Kristan). — Vdovi (V. M. Dorošević). — Jaz (Mirko Kragelj). — Od volkodlaka do cosarja. — Iz Rubensovega življenja (ik). — O melioracijah (Dr. Milan Kostić). — Plastično slikanje na blago (Prof. Saša Šantel). — Širom sveta. — Tehnika. — Praktični nasveti. — Smešnice. — Revija stane letno Din 20. in se naroča pri upravi Sv. Petra c. 24.

Ljubljana.

— Shod trgovskih nameščencev. V Mostnem domu se je vršil dobro obiskan sad trgovskih nameščencev. Shod je otvoril predsednik zveze trgovskih in industrijskih nameščencev Valentin Urbančič, ki je v kratkem razložil borbo ki jo vodijo trgovski nameščenci za izboljšanje svojega gospodarskega in socialnega položaja. Predsedoval je shodu g. Poljak. Glavna referenta pa sta bila dr. Joža Bohinjec in oblasni poslanec Ivan Tavčar. Tavčar je referiral o socialnem in gospodarskem položaju trgovskih nameščencev. Svoja izvajanja je podpiral s statističnimi podatki o davčni obremenitvi trgovskih nameščencev. Nameščenci se morajo boriti za socialno zaščito vajencev. Dr. Bohinjec pa je poročal o socialnem zavarovanju, o starostnem, invalidskem in zavarovanju proti brezposelnosti. Poudaril je, da je nujno potrebno da se ta zavarovanja izvedejo. Trgovski nameščenci so nato sprejeli naslednjo resolucijo: 1. Zahtevamo, da se takoj izda naredbo ki predpisuje enotno zbiranje in odpiranje trgovskih obratov in se pri tem strogo postopa, v okviru šurnega delovnika. 2. Sobota popoldne bodi prosta. Trgovski obrati se naj zaprejo ob 2. uri pop. 3. Protestiramo proti določili novega finančnega zakona, ki predpisuje davek za privatne nameščence in zahtevamo, da se prične pobirati davek šele od dohodkov 36 tisoč dinarjev na leto. 4. Delavsko zbornico za Slovenijo pozivamo da pospeši ustanovitev posvetovalnice za vajence in v sporazumu s strokovnimi organizacijami organizira splošno socialno zaščito vajencev. 5. Trgovski nameščenci vseh strok so uverjeni, da uvedba starostnega in invalidnega zavarovanja predstavlja ne samo nujno socialno potrebo, temveč tudi gospodarsko nujnost. Današnja gospodarska kriza je konsument-ska kriza. Pri uvedbi starostnega in invalidnega zavarovanja zahtevamo, da bodi isto dejansko socialno, kar se da doseči le na ta način, da k pokojninam iz naslova starostnega in invalidnega zavarovanja s posebnimi dokladami prispeva država. V zvezi s to potrebo poudarjamo kot važno, da naša država pristopi k mednarodnim recipročnim pogodbam na polju socialnega zavarovanja. Istočasno z uvedbo splošnega starostnega in invalidnega zavarovanja je z državnim proračunom skrbeti za one onemogle osebe, ki radi svoje starosti ne morejo biti sprejete v obvezno zavarovanje.

— Umetnostnozgodovinsko društvo priredi v nedeljo, 9. oktobra ob ugodnem vremenu izlet na grad Krumpker, Krtno, Podpreče, Brdo in Gradišče. Vodi bo g. konservator dr. Fr. Stele. Zbirališče pri kavarni Evropa ob osmih. Stroški za prevoz 25 Din od osebe. Prihlase po dopisnici ali ustno sprejema Narodna galerija v Narodnem domu I. nadst., levo, do sobote opoldne.

— Iz pisarne šentjakobskega gledališkega odra. Uprava obvešča tem potom p. n. občinstvo, da se sprejemajo prijave za abonma v trgovini Peter Šterk nasl. Miloš Karličnik, Stari trg 18. Abonma je za 10 predstav premier in sicer je cena sledeča: Se-deži I.—III. vrste Din 120.—, IV.—VI. vrste Din 100.—, VII.—IX. vrste Din 80.—, XI. do XI. vrste Din 60.—. Plača se lahko v dveh obrokih. Novi abonenti imajo prvo predstavo v soboto 8. t. m. in sicer dr. Kraigherjevo dramo »Skoljak«.

— Hrvatsko pjevačko društvo »Kolo« iz Zagreba izvaja v soboto, dne 22. t. m. v veliki dvorani hotela Union oratorij »Sveta Ciril in Metod«, delo komponista Božidara Sirole, ki se je izvajalo tudi na glasbenem festivalu v Frankfurtu. Kot solisti nastopijo dr. Viktor Benkovič, Julij Betetto in Josip Križaj. Mešani zbor šteje 100 članov koncert dirigira zborovodja Kola, g. Srečko Kumar. Vstopnice za ta koncert so že v prodaji v Matični knjigarni.

— Razstavo grške in rimske plastike so obiskali v torko dijaki prve in tretje drž. gimnazije in realke. Razlagal je gosp. profesor Savre, ki bo ponovil svoje vodstvo v petek ob 3. popoldne. Vabimo ugledna raz-nateljstva, da priporoče gojencem obisk razstave na ta dan. — Narodna galerija.

— Opozarjamo na koncert vijolinskega virtuozja Jana Kubelika, ki se vrši v petek, dne 14. t. m. Prodaja vstopnic v Matični knjigarni.

— »Za zdravje otrok«, v pomoč bolni siromašni deci, za skrb in varstvo zapuščenih otrok za zboljšanje socialnih razmer rabimo podpore, zato se obračamo do ljubljanskega občinstva, da vsakdo po svoji moči pokloni skromen dar na evcljični dan »Atene«, ki se vrši v soboto in nedeljo, t. j. 8. in 9. t. m.

— Opozarjamo na koncert vijolinskega virtuozja »Ljubljanski dvor« kjer se danes prične sezona morskih rib.

— G. Srečko Potočnik, lastnik zasebnega krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg 19, otvori poleg svojega krojnega zavoda tudi »telje« za izdelavo športnih oblek za lovce in turiste pod firmo »Huberius«. Znano je, da se je lastnik zavoda mudil v inozemstvu in je strokovnjak v tej stroki. Na razpolago bo imel vedno pristni leden itd.

— Moško sukno in angleški kamgarn naj-finejše kvalitete dobite po nizki ceni pri FRANC-U PAVLIN-U, Gradišče 3.

Maribor.

— Razpis občinskih volitev. Končno so tudi za Maribor razpisane občinske volitve; vršile se bodo v nedeljo, dne 18. decembra. Dasiiravno so se komaj pomirili duhovi radi državnozborskih volitev, je zanimanje za občinske za danes veliko. Po splošnih znakih bo ta volilna borba ena najbolj živahnih, kar jih je doslej bilo v slovenskem Mariboru. Vse naše stranke se že sedaj pripravljajo na 18. december. Socialisti se silno trudijo, da bi pridobili berno-tove in dekaliste za skupen nastop, kar pa se jim ne bo posre-čilo in izgleda celo, da dekalisti in berno-toveci tudi po volitvah v občinskem svetu ne bodo podpirali socialistično-demokratskih kombinacij. Samostojni demokrati si belijo glave, kako bi osnovali tudi za te volitve kak blok, na drugi strani si pa hočejo že sedaj pridobiti ljubezen in naklonjenost so-cijalistov. Pri snovanju bloka nimajo sreče, ker se jim puntajo celo dosedanja zavez-niki, kakšna bo njihova sreča pri socialis-tih, je pa odvisno v veliki meri od socia-lističnih volilcev, ki niso nič preveč navdu-šeni za zavezništvo z ultrakapitalistično SDS. Slovenska ljudska stranka nastopi samostoj-no, radikalom se pa bodo, kakor izgleda, pri-ključile še nekatere druge skupine. Sodeč po izidu volitev v narodno skupščino, bo rezultat sedanjih občinskih volitev najbrže tak, da ne bo imela nobena skupina za tra-žno delo sposobne večine in po novem letu bomo najbrže tudi v Mariboru dobili — ko-misarja. Presenečenja, seveda, niso izklju-čena.

— Pred izpremembami v vodstvu SDS. Ze pred volitvami v narodno skupščino je časopisje konstatiralo, da v mariborski SDS ni vse v redu. Te vesti je — kljub temu, da jih je »Jutro« seveda zanikalo — popo-lnoma potrdilo dejstvo, da oblasni predse-dnik in nekateri njegovi najmočnejši niso niti kandidirali niti nastopali na shodih. Teh notranjih nasprotstev v mariborski SDS tudi volitve niso izgladile in kakor se govori v poučenih krogih, bo prišlo o priliki novega oblasnega obnega zbora tudi do formalne-ga razcepljenja, odnosno obračuna. Za no-vega oblasnega predsednika SDS bo izvo-ljen na tem obnem zboru baje g. dr. Milan Goršek, ednilek v Sv. Lenartu v Slov. go-riab, ki misli tudi svojo odvetniško pisarno premestiti v Maribor. Za spremembo se po-sebno zavzemajo ožji pristaši dr. Fivka in pa mlajši elementi, ki so izšli iz vrst Orjune. Splošno se tudi opaža, da je dr. Fivko ab-solutno zmagal v štajerski SDS, da je danes samo on njen faktični voditelj in je vsled tega tudi odgovoren za njeno politiko in delo.

— Reinhardtovi disidenti zopet v Mari-boru. Vodstvo Narodnega gledališča je do-bilo te dni ponudbo od Reinhardtovih disi-dentov za ponovno gostovanje v Mariboru. Kakor izvemmo, se je gledališče za to gosto-vanje že odločilo in bodo Reinhardtovci uprizarili tokrat tri izvorna nemška dela.

— Seja pododborov NRS. Vsled reorga-nizacije in predpriprav za občinske volitve se vrše te dni seje vseh mariborskih pod-odborov NRS. Seja drugega pododboru se je vršila v torko v oblasnem tajništvu; seja petega pododboru se je vršila v sredo v go-stilni Vollgruber; seja tretjega pododboru se vrši v petek, 7. t. m. ob 20. uri v tajništvu; seja prvega pododboru se bo vršila v ponedeljek, 10. t. m. tudi v tajništvu, seja IV. pododboru se bo pa še naknadno dolo-čila.

Gospodarstvo.

LETOŠNJI ŽITNI PRIDELEK PO NAJNO-VEJSIH CENITVAH.

Kakor je razvidno iz septemberskega po-ročila mednarodnega zavoda za kmetijstvo v Rimu, so izgledi za količino pridelka štirih glavnih žitnih vrst (pšenica, rž, ječmen in oves) tekoče žetvene kampanje sledeči:

V Evropi se pričakuje v celoti zadovo-ljiva kvantiteta pridelka kljub prekomerne-mu deževju tekoma avgusta v številnih po-krajinah severne Evrope, ki je oviralo žetev in uspravljanje ter škodovalo pridelku, ki je ostal na polju. Po podatkih, ki so zavodu na razpolago, je letošnji pridelek pšenice in rži večji nego laniški, samo pridelek ječ-mena in ovsu malo zaostaja za lanskim. Pri-delek navedenih štirih žitnih vrst je pa večji kakor je poprečje, doseženo v letih 1921 do 1925. Čeprav zavod tudi iz nekaterih velikih produkcijskih ozemelj (Francoska, Italija, Jugoslavija, Sovjetska Rusija) še ni dobil tozadevnih podatkov je na podlagi poročil, ki jih je o stanju žetve iz teh dežel prejel, vendar mnenja, da bi na sodbo, storjeno na podlagi znanih cenitev ne imele zahtevne-vpliva, četudi bi podatki iz navedenih dežel bili znani.

V Zedinjenih državah in v Kanadi se pričakuje letos tako velik pridelek pšenice, (359.2 milijonov met. stotov), kakor se je dosegel po letu 1910 samo v letu 1915 (386.3 milj. met. stotov). Tudi od rži, ječmena in ovsu se pričakuje v Severni Ameriki večji pridelek, kakor je bil laniški.

O žitenem pridelku Azije in severne Afrike se razpoložljivi podatki ne razlikujejo dosti od onih, ki so bili objavljeni v avgustovem poročilu.

V sledečih tabelah so podane zavodu zna-ne vsote cenjenih količin pridelkov pšenice,

rži, ječmena in ovsu onih dežel, katerih žetev se vrši v poletju, odnosno v jeseni tekočega leta (produkcijsko ozemlje severne poloble). Te vsote so primerjane z vsotami istih ozemelj v letu 1926 in s povprečjem v letih 1921—1925:

	milijonov meterskih stotov	letih 1927	1926	1921/25
Pšenice	672.8	637.4	611.9	
Rži	215.8	188.8	203.7	
Ječmena	239.1	225.7	214.4	
Ovsa	435.4	433.5	434.0	

V deželah, od katerih cenitve za 1927 še niso znane, je bilo:

	milijonov meterskih stotov	letih 1926	1921/25
Pšenice	378.1	291.6	
Rži	241.9	210.9	
Ječmena	113.5	105.8	
Ovsa	217.5	159.2	

Kakor je iz teh tabel razvidno, predstavljajo znane cenitve le okoli dve tretjini celotne produkcije pšenice, ječmena in ovsu ter samo slabo polovico produkcije rži celotne produkcije severne poloble. Upoštevajoč pa poročila iz onih dežel, ki svojih cenitev še niso objavile, se more trditi, da bodo po vsej verjetnosti produkcija štirih glavnih žitnih vrst severne poloble prekašala odgovarjajočo produkcijo leta 1926 kakor tudi povprečje let 1921—1925, predvsem glede pšenice in rži.

Končni rezultat cele svetovne produkcije tekoče kampanje je seveda v veliki meri še odvisen od žetvenega rezultata južne poloble (Avstralija, Argentina), kjer se posevki nahajajo v polnem razvoju in je po poročilih njihovo stanje zadovoljivo. Povprečje pridelka južne poloble v letih 1921—1925: pšenice 104.5, rži 1.1, ječmena 5.2, ovsu 14.1 milijonov meterskih stotov.

BORZE
6. oktobra.

Ljubljana. Berlin 13.525 — 13.555 (13.54), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 276.15 — 276.95 (276.55).

Newyork 56.63 — 56.83 (56.73), Pariz 223 do 225 (224), Praga 168 — 168.80 (168.40), Trst 312.5 — 314.5 (313.5).

Beograd. Pariz 222.125 — 224.125, London 276.2 — 277, Newyork 56.6 — 56.8, Milan 310.6 — 312.6, Praga 168 — 168.8, Dunaj 7.9925 — 8.0225, Budimpešta 9.945 — 9.975, Berlin 13.53 — 13.56, Bruselj 7.915 — 7.945, Amsterdam 22.80 — 22.86, Bukarešta 35.25 do 35.75.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.66, London 5.2475, Newyork 518.55, Zariz 20.86, Milan 28.575, Praga 15.37, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.24, Dunaj 73.175.

Elektri.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 138 — 0, Prašedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0 — 70, Vevče 135 — 0, Ruše 260 — 270, Kranjska industrijska 400 — 0, Stavbna 56 — 0, Šešir 104 — 0.

Ljubljanska blagovna borza (6. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona. Deželni pridelki: Tendence za žito mirna. Zaključkov ni bilo.

Sport.

Medklubska Jubilejna kolesarska dirka se vrši na progi Ljubljana — Vransko — Ljubljana km 100. Start izjemoma za to dirko točno ob 12. uri na Kongresnem trgu pred Nunsko cerkvijo, cilj pa 15. uri na Dunajski cesti pri km 1.250. Prehodni pokal bivših članov »Kluba slovenskih biciklistov Ljubljana 1887« je razstavljen v trgovini Magdič. Vsak klub naj sigurno določi po tri člane kot reditelje, jednega sodnika in jednega pomočnika k blagajni. Sestanek vseh g. funkcionarjev v nedeljo točno ob 11. uri v Zvezdi, ter se prosijo zanesljive udeležbe. Medklubska odbor.

Medklubska dirka. Prijavljeni dirkači imajo priti točno ob 10. uri dopoldne v gostilno Kadič na cilju. Razdelitev dirkalnih števil, ureditev prijavnine, potem skupni odhod točno ob 10. uri 45 na start v Zvezdo. Obvezno za vsakega dirkača. — Vodja dirkačev.

Italijanski bokser Erminio Spalla porazen. Pred velikansko množico ljudi se je vršil v nedeljo v milanskem vledromu boksmatch med italijanskim prvkom težke kategorije Erminijom Spalla in Bertazzolom za italijansko prvenstvo. Borba je bila prvotno določena na 15 rund. Vendar je Bertazzolu uspelo že v 2. rundi, da je pobil svojega nasprotnika za 7 sekund na tla in ko se je ta opotekaje dvignil, ga je udaril knock-out. S tem si je priboril Bertazzolo naslov italijanskega prvaka v teški kategoriji, ki ga je Spalla posedoval dolgo vrsto let.

ZA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Danes imajo žene v 32 državah volilno pravico, a v nobeni teh držav se može ne kaj, da so pomagali ženam do njihovih pravic. Nasprotno. Wyominski parlament, ki je dal ženam že l. 1869 volilno pravico, je sprejel l. 1893 resolucijo, v kateri je poudarjal, da so politične pravice žen imele samo dobre uspehe, da so se v državi odpravili zločini, pokvarjenost in beda. S posebnim ponosom je parlament priznal, da po 25 letih ženske volilne pravice nima niti en okraj v državi ubožnice, da so ječe skoro prazne in zločini do malega nepoznani. Z ozirom na svoje izkušnje je Wyominski parlament kar najtopleje priporočal vsemu civiliziranemu svetu, da podeli ženam volilno pravico. Prav tako je pohvalil svoje žensvo, ki je dosegla državljanske pravice, finski senator Leo Meckelin, ki je poudarjal, da se vsled ženske volilne pravice ni nikdar kalil družinski mir, ampak, da je harmonija v rodbini postajala še večja.

Isto tako pohvalno so se izrazili sloviti politiki in državniki vseh držav, kjer so žene dosegle volilno pravico.

Na nas Jugoslovenk je sedaj, da izvajemo tudi me svoje državljanske pravice in na naših možeh je, da nam ne delajo zaprek, ampak pripomorejo do cilja. Naj se tudi Jugoslavija prav kmalu pridruži naprednim državam!

V nedeljo, 9. oktobra ob 3. uri bo manifestacijski shod za žensko volilno pravico v Mestnem domu. Žene na plan!

ASSIŠKI SAMOSTAN VRNEN FRANCISKANOM.

Na izrecno Mussolinijevo željo je bil te dni ob priliki 700 letnega jubileja sv. Frančiška assiški samostan vrnen Franciskanom. Samostan, v katerem se hranijo že 7 stoletij zemeljski ostanki sv. Frančiška Assiskega, je bil lastnina svete Stolice. Vlede tega bi ga pravzaprav ne bilo mogoče sekvestrirati niti po zakonu o odpravi religioznih redov iz leta 1860. Po več let trajajočem procesu so civilna sodišča priznala že leta 1895 lastninsko pravico sveti Stoli, kljub temu pa se je restitucija zopet in zopet zavlekla.

Sv. Frančišek Assiški je odredil, kot smo že ob ustanovitvi reda, da ne sme niti red sam, niti nobeden od njegovih članov ničesar posedovati. Novoustanovljeni red je bil, če abstrahiramo od eremitov, prvi red, ki je bil povsem brez premoženja. Franciskanom je bila prepovedana celo lastnina samostanov: shajali so se na »prostoru«, ki ni smel biti niti obzidan, temveč je bil samo ograjen. Po smrti sv. Frančiška je Elja Cortihonski te stroge določbe ublažil ter dovolil Franciskanom, da so se shajali v samostanih, ki pa niso smeli biti njihova, temveč papeževa last. To je preprečilo, da se assiški samostan leta 1860 ni vporabil za posvetne namene.

Preprečili pa so to le s težavo. Samostan je bil prodan na dražbi. Kupili ga je namestnik neke tovarna za usnje. Neki žid iz Perugia pa je spravil potreben denar skupaj, da je kupil samostan »slamnat mož«, ki ga je dal nato zopet redovnikom na razpolago. Žid je obel kot majhen deček na očesih. Nekoč je obiskal s svojim očetom assiško kapelo. Kmalu nato je ozdravel. Ostal je sicer vse svoje življenje zvest svojemu verju, vendar pa je iz hvaležnosti preprečil, da bi bili izgubili Franciskani cerkev sv. Frančiška v Assisi-u.

Ilija Erenburg:

52

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Vedel je na trgu je Andreja dražilo. Povodni konji so mu bili zoperni in smehu deklet ni verjel: lažejo, gotovo bi najraje jokale! Marjasec v sinjem kroju ga je spomnil na buržuja na sovjetskem plakatu. Brr! Nikjer ni našel nič smešnega, ampak samo banalnost. Ta občutek, podoben slabosti želodca vsled pregoste kuhinjske sopare, ga je v Parizu večkrat napadel. Ob takih minutah je s tesnobo v srcu pomislil: čemu sem neki prišel sem? V Rusiji je bilo težko, pa je pojenjalo, ko slabo vreme. Ko je nekoč videl, kako so kmetje v kurški guberniji z ikonami sprejemali bele, je začutil zlobo. Zlobo, ne pa obup! Vedel je, da bodo kmetje najkasneje v enem mesecu sprevideli, da se bodo otresli, pokrili se v gozdove in streljali v iste oficirje, ki jih zdaj z ikonami sprejemajo. Tukaj, v Parizu, je pa ob najlepšem vremenu čutil brezupnost in ta brezupnost, se mu je zdelo, je izvirala ravno iz solnce. Delavci so čitali članke v »L'Humanité« o tem, da je treba pomagati Rusiji in da je treba biti solidarni z ruskimi tovariši,

— so pritrjevali, zabavljali na vlado, rekli tudi: »bomo že pokazali«, nato pa šli v svoje bežniške, pili svoje merice, plesali, igrali tric — trac in popolnoma pozabili, da so na svetu tudi Rusija, Nemčija, borba, revolucija. Vsi so še nekako živeli in v svojem življenju se hoteli uživati. Mali, še en kozarček! Zal, da je absint prepovedan! Idiotska vlada! Andreju se je zdelo, da jih prepoved pitja absinta mnogo bolj razburja, kakor pa vpad na nemško ozemlje. In Andreju so obisele roke.

Ko je opazoval tolpo, je videl delavce. Videl je da se delavci vrtijo na povodnih konjih, se smejejo ko Charlot razbija posodo in ploskajo dvosmiselnim kupletom. Res je, da so zadirčni, ampak kakšna komedijantska zadirčnost je to! Če bo ekvilibristu padel z nosa kozarček, bodo ogroženo navalili na blagajno in zahtevali naj se jim vrne vstopnina. Prišel bo zraven policaj, pa bodo še malo pokričali in se razšli. Vsi spretno streljajo v lončene pipice, pa samo v lončene pipice! Ti ljudje nikakor niso za Oktober!

Tako je šel Andrej čez trg, mračno, izpod čelo zroč na priproste zabave na sejmski veselici. Niti eden, niti najzgovornejši klicar bi ne mogel privabiti tega mračnega človeka

v usnjati čepici! Ko je obšel ves trg, se je ustavil v temnem koncu, kjer so stali glumaški vozovi, v katerih so živeli dreserji svinj, svinje same, ekvilibristi, čarovniki in drugi razveseljevalci pariških predmestij. Poiskal je star žolt voz z napisom: »Kočuži cirk bratjev Chélevau«, ter je potrkal na malo okence. Takoj nato so se odprla mala vrata:

- Kdo je?
- Rad bi govoril z gospodično Lisetto.
- To sem jaz.
- Ali je Piér pri vas?
- Vstopite, prosim!

Andrej se je s težavo spravil v voz, kjer je bilo temno in je dišalo po slabem pudru in ženskih cunjah. Andrej ni mogel videti obraza deklice, ki je z njim govorila.

— Piér-a ni tukaj, ker so ga sinoči aretirali. Dal mi je pa listek in mi je naročil, naj vam povem, da morate takoj proč. On je v jetnišnici Sainté. Ubogi Piérre!

Poiitra je res zastoj dvomil o svojem dekletu. Mogoče je res bila kdaj muhasta; kdo pa ni? Po tem, kako je zavzdihnila in kako se ji je zatresel njen tenki glasek, se je jasno videlo, da kostanjevka res ljubi Piérre-a

in da ga ni samo spustila v svoj voz, ampak tudi v svoje srce.

Andreja so njene besede strašno potrlje. Poiitra je torej izginil, Andreju so pa na sledu! Zveza z organizacijo je izgubljena in on mora oditi, ker nima časa, da bi dobil druge zveze. V Toulon bo moral brez instrukcij in ne da bi se s kom mogel pogovoriti. Začutil je, da mu splahujejo sile.

Lisette je pa nadaljevala:

— Piérre je dečko! On ni bojazljiv ko drugi. Vi ste njegov tovariš, Rus, kajne? Vi tudi niste bojazljivi. O, kako jih mrzim! Moj oče je bil komunar, Versailles-ci so my kroglo prebili desno nogo. Če bo spet komuna, pojdem sama na barikade, pa bo hujše ko je bilo pri očetu!

Andrej je bil zmeden, mogoče je tudi zardel: v vozu je bila namreč tema. Kako se je on grdo motil! Postalo ga je sram, pa ne samo za svojo minutno utrujenost, ampak tudi zato, da ni verjel v te ljudi. Zdelo se mu je, da je mala kostanjevka umnejša in močnejša ko on, zato ji je krepko stisnil roko.

— Seveda! Vaš Piér je dečko! Pa tudi vi niste nič slabši! Imate prav, hujše bo ko takrat!

(Dalje prihodnjič.)

Restavracija

„Ljubljanski dvor“

Danes se začne v restavraciji »LJUBLJANSKI DVOR« sezona morskih rib. Točila se bodo najboljša vina in tudi letošnja portugalka. Specialiteta pristni kraški teran. Vsak večer od pol 8. naprej igra salonski orkester. Vstopnina prosta. Odprto do 1. ure ponoči. Za obisk se priporoča

restavrater Pupovac.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi najfiniši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon šte. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 51. 1a, II. nadst.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Novi jezikovni tečaji:

angleščina, španščina. — Prof. dr. Pavel Breznik. Pojasnila: sluga gimnazije Vrtača.

Pouk ali konverzacija

v nemščini, francosčini, angleščini in italijanščini dajemo izobražena nemška d. prava. Naslove prosimo na upravo »Nar. dnevnika« pod »Individualni pouk«.

Premog - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2056.

WECK

Čaše in aparati za kuhanje so najcenejši, ker so najboljše. Znatno znižane cene. Ugodni pogoji! Tovarniška zaloga!

Krekov trg 10 pri trdku Fructus, Ljubljana.

Novost!

Specialni atelje za izdelavo sportnih oblek po meri. Na izbiro vedno pristni loden za lovce, sportnike, smučarje itd. Specialiteta tirolski perli in šladminger loden. — Preizkušeni kroji za debele. — Sportni atelje »Hubertus«, Potočnikova zasebna krojno učilšče. Ljubljana, Stari trg 10.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.